

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. X. Loca alia ejusdem Philoponi emendata e commentariis in lib. 2. de
Anima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

ba Apuleji adscribam: Tibicen quidam fuit Antigenidas, omnis
 vocula melleus modulator, & idem omnimodis peritus modifi-
 cator: seu tu velles Æolium simplex, seu Asium varium, seu
 Lydium querulum, seu Phrygium religiosum, seu Dorium
 bellicosum.

CAPUT X.

*Loca alia ejusdem Philoponi emendata e commen-
 tariis in lib. 2. de Anima.*

HÆc saltuatim & strictim attingimus hisce in
 miscellaneis, pauca e multis. cuncta enim per-
 sequi alterius operæ est. Ad text. 15. explicans
 quomodo altrix potestas sine aliis esse possit, non
 autem vice versa aliæ sine illa in mortalibus, hæc habet:
 Ἐπὶ μὲν τοῖς τῶν θνητῶν, διὰ αὐτὸ τὸ θνητὰ εἶναι δύναλον τὴν
 κρείττονα &c. lege ἀδύναλον. subdit: ἐπεὶ γὰρ θνητὸν ἐστὶ καὶ
 δεῖλαι εἰς ῥοῆς. credo omnes videre unam esse vocem εἰσροῆς,
influxus. In iis quæ deinceps sequuntur, integræ dictio-
 nes exciderunt. Ἐπειδὴ καὶ ἀπορρεῖ, ἀνάγκη πάντως τῆς
 θρηπτικῆς δυνάμεως τῆς προσυφαινέσης ἀντὶ τῆς ἀπορρέουσας
 ἐν τῷ σώματι, ἵνα φυλάτῃται. post ἀπορρέουσα ἴσθι, lege,
 εἰσρέουσαν ὑγρὸν. & mox, τὰ σώματι, expuncta præposi-
 tione ἐν. Ad text. 44. Εἰπὼν ὅτι τὸν εἰονεὶ ἀπαθῆ ὑπὸ τὸ
 ὁμοιον, mendose, pro, ὅτι τὸ ὁμοιον ἀπαθῆς ὑπὸ τῷ ὁμοίου.
 Ad text. sequentem: Ποιητικὸν δὲ καὶ ἀπαθῆς τὸ τρέφον. scri-
 be, τὸ τρεφόμενον.

Ad hæc verba *Aristot.* eodem textu, πότερον δὲ ἐστὶν ἡ τρο-
 φὴ &c. quo pacto alimentum simile corpori, aut dissimi-
 le intelligi debeat, explicans, Medicos citat: Τροφῆς
 γὰρ, οἱ ἰατροὶ φασὶ, τὸ τρέφον τροφή. Sententia est Hip-
 pocra-

procratis ex lib. de Alimento, sed mutila; sic autem sup-
plenda est, & locus hic Philoponi: Τροφῆς γὰρ, οἱ ἰα-
τροὶ φασί, τὸ ἰστέον ἴστω τροφή, καὶ οἶον τροφή, καὶ τὸ μέλ-
λον τροφή.

Ibid. ad text. 88. de instrumentis vocalibus agens, τὸν
Φάρυγγα in masculino genere *laryngem*, hoc est, *arteria
aspera caput* significare docet; in feminino *fauces*: spatium
scilicet quod a radice linguæ usque ad laryngem & œso-
phagum patet. Φάρυγξ ὅτε μὲν δηλονῶς λέγεται, σημαίνει
τὴν κυρίως Φάρυγγα. αὐτὴ δὲ ἔστιν ἡ ἔχανία ἢ μετὰ τὴν τῆς
γλώττης ρίζαν. scribe; ἔχανία a verbo χαίνω. idem Philo-
ponus supra, de eadem re loquens: Ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἔχα-
νὲς τῆς σόματις τῆ μεχερὶ τῆ ρίζης τῆς γλώττης Φάρυγξ. Profun-
dum scilicet illud, in quo gulæ & asperæ arteriæ extrema
concurrant. Ita quidem *Philoponus* duplicem hujus vocabu-
li significationem distinguit: perquam grammaticè, alioqui
promiscue usurpari in feminino etiam genere, modo pro
faucibus, modo pro larynge, apud *Galenum* & alios bonos
auctores observare est. De laryngis autem constitutione sic
eodem loco: Ἔστι δὲ ὁ Φάρυγξ τὸ ἔχalon τῆς τραχείας ἀρτη-
ρίας, ὅπερ ὑπὸ τῶν τριῶν χόνδρων περιέχεται. τὰς ἀρυται-
νοειδῆς καλουμένους, καὶ τῆς θυροειδῆς, καὶ τῆς ἀνώνομ. i. Est au-
tem *pharynx*, seu *larinx* extremitas *arteria aspera*, quæ tribus
cartilaginibus constat: ea quæ *arytanoides*, hoc est, *gutturio
similis*; & quæ *scuti formam* refert, ob id *thyroides* dicta; tum
ea, quæ *nomine caret*. Quæ est igitur hæc laryngis cartilago
ἀνώνομ? quam recentiores *Anatomici* κρικκοειδῆ. *annu-
larem* vocant: contra veterum auctoritatem atque ipsius
Galenii, qui & ipse in libro *de dissectione vocalium instrumen-
torum* cap. 4. nullum ei cartilaginis nomen potuisse inve-
niri tradit, quod nulli earum rerum, quæ in hoc mundo
existunt, assimilari possit; tamen postremæ incumbens
basim κρικκοειδῆ efficit.

Eodem in lib. ad text. 101. τῆς ἀοράτης notionis tra-
dens;

dens; & ejus quod dicitur καὶ σέρεσιν ὄρατόν, ut tenebræ, & quæ obscuritate parum a tenebris differunt. Καὶ τῶ λίαν αἰμύδες (inquit,) ἢ ἐγγίζον τῆ σέρεσει (supple ὅψις ἀντιλαμβάνεται κατὰ συμβεβηκός) οἷον λέγομεν εἶναι τὸ γλυκὺ φῶς. turpe est mendum pro λυκόφως, crepusculum.

Ad lib. 3. de Anima cap. 6. in προθεωρίᾳ. quantam unius elementi jactura fraudem parum attentis facere possit, locus hic Philoponi ostendet. εἰπεὶ δὲ εἶπε πῶς νοεῖ ὁ νῦν ἔσρον ζητεῖ λοιπὸν πῶς νοεῖ τὸ ἀδιάαιρετον μέγεθος. ὅπερ ἦν δεύτερον σημαίνοντα τῶ ἀδιαίρετον· τῆτο δὲ τρίτον ἐστὶ. τὸ γὰρ μέγεθος τρίτον ἐστὶ. Agit ibi Philosophus de indivisibilium intellectione; in quorum classe secundum locum tribuit magnitudini, prout est quoddam totum, & simul intellectu comprehenditur. Τῆσο δὲ τρίτον, supple, ἀδιάαιρετον. *Istud autem individuum tertium est.* Ita ad verbum nullo sensu mendose igitur τρίτον pro τριπλὸν, *trinum*, quod scilicet tribus modis usurpatur. Sequitur: Τὸ γὰρ τρίτον ἐστὶ. idem mendum est, & sequentia indicant: Καὶ ὅλον γὰρ ἐστὶ καὶ μέρη ἔχει, καὶ συνιδέμενόν ἐστὶ. scribe igitur τριπλὸν: trina est magnitudo: nam & quoddam est totum: & partes habet plures: & composita est. Quæ esse trina, modi tres cognoscendi arguunt; quippe eadem magnitudo, ut totum est quoddam, ab intellectu simul & absque tempore cognoscitur, nempe in instanti. Ut autem partes habet, ab intellectu etiam cognoscitur, sed non in uno instanti temporis, verum pluribus, unaquæque scilicet pars post aliam, seorsim indivisibiliter: ut denique ex partibus conflata, non amplius mente, sed cogitatione, quam διάνοισιν Græci vocant, usurpatur. Atque hæc in transcurso ex Philopono attigisse sufficiat. larga quidem in hujus & aliorum interpretum Græcorum commentariis errorum leges est, messis multa, sed operarii pauci. Satisque mirari non possum, nemini Criticorum nostrorum, qui in bonorum auctorum libris emendandis totam

ætatem contriverunt, venisse unquam in mentem ut aliquam operam Græcis philosophis darent, *Platoni, Aristoteli*, eorumque interpretibus Græcis, quibus nihil doctius, nihil eruditius esse potest. In primis autem *Josephum Scaligerum* miror, tanta ingenii capacitate virum, & inexhausta literarum omnium cupiditate, quam tam prolixè poëtis Latinis operam dedisset, negasse Philosophis non minus eruditione omni florentibus. Utinam aliquis tandem exoriatur philosophiæ vindex, qui hanc e situ & tenebris, in quibus pridem jacet, in pristinum splendorem referat: verum hujus boni vix spes hoc tempore, quo (quicquid harum tenebrarum adoratores garriant) nullum unquam veris studiis, candori, probitati, bonæ menti magis importunum, adversum, inimicum existit.

C A P U T XI.

Aristotelis locus difficilis ex libro de Animalium motione expenditur.

PRimum, de qua re agat philosophus præmittendum est. De *motu animalium* disputans hoc principium ponit: ad omnem motum aliquo opus esse corpore stabili, extra illud quod movendum est, cui movens insistat. Hoc autem principium esse verum, docet exemplo eorum, qui navigia & cymbas movent. Nam si quis extra navigium stans in terra conto ad malum impacto atque affixo, nitatur contra, si virium satis habeat, plane navem propellit: si autem in navigio ipso constitutus, idem tentet, frustra ejus operæ sit: nunquam enim pote-